

Peter Kuklica, *Slovník latinských skratiek (Lexicon abbreviaturarum Latinarum)*, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava 1995, str. 205.

Profesor klasické filologie na Filozofické fakultě Komenského Univerzity sestavil slovník latinských zkratk, které se vyskytují jak v latině klasické tak pozdější. Při pročtení tohoto slovníčku (zdrobnělina tu užíváme pro jeho technickou úpravu, vhodnou do kapsy) jsme mohli konstatovat, že autor sebral v podstatě dobře zkratky v latině hojně frekventované a že je zbytečně nekomplikoval nějakým označením jejich rozdílného časového výskytu, máje na paměti, že soubor zkratk slouží pro bezpečnou a rychlou orientaci.

Ten, kdo zná latinský nápisný materiál nebo středověké texty, ví, že latiníkové zkracovali daleko více než my a že proto některé zkratky měly trvalý charakter, jiné jen časově omezený a vypadávaly z užívání. P. Kuklica vybral zkratky trvalého charakteru nebo častěji frekventované a vzhledem k dnešní potřebě se zaměřil hlavně na materiál právníký, lékařský, školský a náboženský. Praxe ukáže, zda pro druhé vydání nedojde k drobným úpravám: např. DOM se vztahuje ke křesťanskému Bohu, u LEG bych doplnil i význam legatus 1. pověřenec, 2. generál, u IOMC se C nevztahuje jen k výrazu Conservatori (IOMC znamená i Carnuntino z Karnunta nebo Cassio z pohorí Kassios v Sýrii), doplnil bych i IOMD = Dolicheno, z Dolichy na Eufratu, jehož kult je dosvědčen v Rusovicích. Neopravená tisková chyba zůstala u Z = duo millia, spr. milia, a ve zkratce XV.STLI, kde tečku třeba psát i za X. Ostatně teček Římané většinou nepoužívali, tedy XVSTLI, anebo používali-li, pak je psali buď X.V.STL.I (tečka se ovšem psala v poloviční výši písmena) nebo za každým písmenem.

Za pěknou a užitečnou pomůcku můžeme být autorovi vděční. Myslím, že by neměla ujít pozornosti českého čtenáře.

Radislav Hošek

Michel von Albrecht, *Geschichte der römischen Literatur I – II*, úhrnem 1466 stran; díl I vyšel ve Francke Verlag v Bernu, díl II ve K.G. Saur Verlag v Bernu – München, oba roku 1992.

Dlouho očekávaný pendant k úspěšné řecké literatuře Albina Leskyho vydané ve Francke – Verlag poprvé 1957–8 se konečně objevil, a to z pera vynikajícího znalce nejen římské literatury, ale i literatur světových a hudby, jímž je profesor university v Heidelbergu von Albrecht. Jím sepsaná římská literatura vykazuje nejen znalost látky v rámci úplných dějin římské literatury, ale především hluboký smysl pro systém a s tím spojené uspořádání.

Autor rozdělil své dílo do šesti kapitol, které, s výjimkou šesté naznačující podmínky pro úspěšnou pozdější tradici římské literatury, mají zrcadlové uspořádání. Každá kapitola, ať jde o literaturu republiky, augustovského období, raného císařství či středního a pozdního, má svou ustálenou stavbu: Historický rámec; podmínky pro vznik literatury daného období; latinská a řecká literatura, tj. ve vzájemném poměru jako současných fenoménů; literární druhy; jazyk a styl; myšlenkový svět I – literární reflexe doby, myšlenkový svět II – duchovní klima. Toto rozvržení umožňuje čtenáři úvodem se důkladně obeznámit s hlavní problematikou sledovaného časového úseku, ale současně usnadňuje při sledování takovýchto charakteristik získat při jejich postupném čtení obraz o historickém vývoji stylu, duchovních proměnách, různém přístupu k současnosti apod.